

Södertälje kommun

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Ronnaskolan
belägen i Södertälje kommun

Uppföljning av tillsyn i Ronnaskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Södertälje kommun under våren 2015. Skolinspektionen fattade den 17 april 2015 beslut efter tillsyn för Ronnaskolan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Södertälje kommun inkom med den 14 augusti 2015.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Föreläggande	2016-01-15
5. Förutsättningar för lärande och trygghet		
Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Föreläggande	2016-01-15
Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.	Föreläggande	2016-01-15

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande	
I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.	Brist avhjälp
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	
Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Brist avhjälp
När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	Brist avhjälp
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Brist avhjälp
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	
Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpes.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Södertälje kommun att **senast den 15 januari 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Säkerställa att alla elever som behöver särskilt stöd är det i den omfattning och på det sätt som utredningen har visat att de behöver.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen har i beslut den 17 april 2015 förelagt Södertälje kommun att vidta åtgärder inom bedömningsområdet Extra anpassningar och särskilt stöd. Av beslutet framgår att det finns ett stort behov av särskilt stöd och att de speciallärarinsatser som ges vid tillsynstillfället inte var tillräckliga för att tillgodose elevernas behov av särskilt stöd.

Södertälje kommun har i skrivelse inkommen till Skolinspektionen den 14 augusti 2015 redogjort för de åtgärder som vidtagits med anledning av Skolinspektionens föreläggande. Av skrivelsen framgår att rekrytering av speciallärare och specialpedagog pågår, men inte att eleverna har möjligheter att få stöd i sitt lärande utifrån de behov som finns. I ett telefonsamtal med rektorn för Ronnaskolan bekräftas att skolan ännu inte kan ge särskilt stöd till eleverna utifrån deras behov.

Motivering till val av verktyg

Eftersom verksamheten i Ronnaskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreläggs Södertälje kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Säkerställa att skolan har ett fungerande elevhälsoarbete med tillgång till specialpedagogisk kompetens på det sätt och i den utsträckning som behövs.

Säkerställa att eleverna har tillgång till ett skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen har i beslut den 17 april 2015 förelagt Södertälje kommun att vidta åtgärder inom bedömningsområdet Förutsättningar för lärande och trygghet. Av beslutet framgår att det saknades tillgång till speciallärarstöd, framför allt för elever i årskurs 7-9. Vidare framkom att eleverna saknade tillgång till ett skolbibliotek.

Södertälje kommun har i skrivelse inkommen till Skolinspektionen den 14 augusti 2015 redogjort för de åtgärder som vidtagits med anledning av Skolinspektionens föreläggande. Av skrivelsen framgår att rekrytering av speciallärare och specialpedagog pågår. I ett telefonsamtal med rektorn för Ronnaskolan bekräftas att skolan ännu inte kunnat anställa någon specialpedagog och att behovet av specialpedagogisk kompetens kvarstår.

Av redovisningen från kommunen framgår vidare att skolan håller på att iordningsställa skolbiblioteket och att det finns långsiktiga planer på att bygga ett nytt skolbibliotek. I en kompletterande skrivelse från den 28 oktober 2015 framkommer att ett nytt anslag för bokinköp kommer att ges i början av 2016 och att biblioteket också kommer att flyttas till en plats som är mer tillgänglig för eleverna. Däremot framgår inte av kommunens redovisning på vilket sätt de vidtagna åtgärderna inneburit att eleverna i högre utsträckning har tillgång till och använder skolbiblioteket för lärande och kunskapsutveckling. Rektorn för Ronnaskolan uppger i telefonsamtal att biblioteket används i mycket begränsad omfattning, bland annat för att det saknas relevant litteratur för de äldre eleverna.

Motivering till val av verktyg

Eftersom verksamheten i Ronnaskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreläggs Södertälje kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärtilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Södertälje kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Södertälje kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Huvudmannen har inkommit med en skriftlig redovisning där det framkommer att Ronnaskolan har vidtagit åtgärder för att avhjälpa bristen. Av redovisningen framgår bland annat att det i princip kommer att finnas två lärare i varje klass från och med höstterminen 2015. Vidare har mallen för lärarnas pedagogiska planeringar omarbetats för att säkerställa att uppmärksamhet ges de elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet, extra anpassningar och särskilt stöd. Studiehandledning på modersmålet kommer att följa de riktlinjer för samverkan mellan ämneslärare och studiehandledare som skolan tagit fram under vårterminen 2015. Av

redovisningen framgår också att skolan har tagit fram en tydligare struktur för mottagande av nyanlända elever som stärker samarbetet mellan modersmåls- lärare, studiehandledare och ämneslärare. Vidare framgår det att special- pedagoger och utvecklingslärare från Resurscentrum kommer att ge skolan stöd när det gäller anpassning av undervisningen och fortsatt utveckling av ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regel- bunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Södertälje kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Södertälje kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Huvudmannen har inkommit med en skriftlig redovisning där det framkommer att Ronnaskolan har vidtagit åtgärder för att avhjälpa bristen. Av redovisningen framgår bland annat att skolan har omarbetat och förbättrat rutinerna för särskilt stöd och att lärarna har fått kompetensutveckling på området. Enligt redovisningen har det lett till att uppföljningen av elevernas resultat blivit mer professionell vilket, enligt redovisningen, kommer att leda till snabbare och bättre stödinsatser. Vidare framgår att skolan kommer att följa upp elevernas kunskapsutveckling var fjärde vecka och med det som grund analysera och besluta om resursfördelning på skolan. En förstelärare kommer i samarbete med Resurscentrum att fokusera på arbetet med uppföljning, analys och åtgärder efter de resultatanalyser som genomförs i förskoleklass och årskurs 1-3.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Södertälje kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Södertälje kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Huvudmannen har inkommit med en skriftlig redovisning där det framkommer att Ronnaskolan har vidtagit åtgärder för att avhjälpa bristen. Av redovisningen framgår bland annat att arbetet med trygghet och studiero fått en fast punkt på ledningsgruppens dagordning. Kamratstödjarnas uppdrag har förtydligats med särskilt fokus på att skapa trygghet och ett gott klimat. Vuxen närvaron har enligt redovisningen ökats på rasterna och elevhälsoteamet arbetar mera förebyggande, vilket gör att de enligt redovisningen syns mer i

elevernas vardag under såväl raster som lektioner. Vidare arbetar skolan med en tydlig lektionsstruktur för att bidra till arbetsro bland eleverna liksom med mentorstid som inleder och avslutar skolveckan.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Södertälje kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Södertälje kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Huvudmannen har inkommit med en skriftlig redovisning där det framkommer att Ronnaskolan har vidtagit åtgärder för att avhjälpna bristen.

Av redovisningen framgår också att skolan vidtagit åtgärder för att tillgodose elevernas behov av studie- och yrkesvägledning. Enligt redovisningen får arbetslagen handledning av studie- och yrkesvägledaren i enlighet med kommunens plan "Full fart mot framtiden". Vidare tar arbetslagen fram en tydlig plan för hur de, i samarbete med studie- och yrkesvägledaren, ska arbeta med studie- och yrkesvägledning i respektive årskurs.

Beslut

2015-11-02

11 (11)

Dnr 43-2014:8519

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Eva Lanteli
Föredragande